WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE

Wydział
Artystyczny
Uniwersytetu
Zielonogórskiego

GALERIA grafiki
Biblioteki Sztuki

26 maja 2017 r. w Galerii Grafiki Biblioteki Sztuki na Wydziale Artystycznym UZ odbył się wernisaż wystawy dr Pawła Kwiatkowskiego z Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Artysta zaprezentował prace z cyklu *Movement* wykonane w łączonych technikach graficznych. Wystawie towarzyszył wykład: *Metody druku anastatycznego na podstawie wybranych przykładów własnej twórczości*. Kuratorką wystawy jest dr Janina Wallis, współpraca inż. Małgorzata Sawicka. Wystawę można było zwiedzać od 26 maja – 30 czerwca 2017 r.

Cykl ***Movement*** Pawła Kwiatkowskiego, który prezentujemy w Galerii Grafiki Biblioteki Sztuki UZ został wykonany w łączonych technikach graficznych (przedruku, serigrafii kolagrafii, intaglio i szablonu).

Powstał na bazie zgrafitowanych fotografii, które artysta przedstawił w różnych konfiguracjach kompozycyjnych odnoszących się do sytuacji bliskich autorowi.

Cykl jest powiązany tematycznie i autonomicznie.

Prace utrzymane są w stylistyce ostro kontrastowej fotografii, w czerni na obojętnym białym tle, natomiast proces druku autor traktuje jako element kształtujący ogólny wyraz dzieła.

Matrycy nie cyzeluje, nie dąży do sterylności odbitki, a wręcz przeciwnie pozostawia wszystkie ślady dokumentujące przebyty proces, nawet te które powszechnie uważane są za błędy i skazy dyskwalifikujące grafiki.

Dla autora są one świadectwem autentyczności wypowiedzi i prawdy o ręcznie wykonanej grafice. Natomiast konwencja estetyczna, którą proponuje przeciwstawia się standardom przyjętym w klasycznych technikach i druku cyfrowym i jest ważnym czynnikiem wpływającym na oryginalność jego grafik.

Na takie ryzykowne traktowanie matrycy i odbitki może pozwolić sobie tylko artysta o dużych umiejętnościach warsztatowych i mocno przekonany o konieczności podejmowania takich działań.

Cykl ***Movement*** dr. Pawła Kwiatkowskiego jest kontynuacją jego programu artystycznego, który konsekwentnie rozwija w oparciu o nową jakość i nowe wartości w grafice.

Oprac. Janina Wallis

Paweł Kwiatkowski

(rocznik 1981), urodzony w Tykocinie, absolwent Wydziału Grafiki i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Od 2011 r. zatrudniony jest na stanowisku asystenta na Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi w Pracowni Technik Łączonych prowadzonej przez prof. Sławomira Ćwieka. 23 marca 2017 roku uzyskał stopień doktora w macierzystej uczelni.
Miał kilkanaście wystaw indywidualnych oraz uczestniczył w kilkudziesięciu wystawach krajowych i zagranicznych.
Nagrody:
2016 - Zereda Art Camp Prize na Międzynarodowym Biennale Grafiki w Sfantu Gheorghe (Rumunia)
2015 - wyróżnienie honorowe na Międzynarodowym Triennale Grafiki w Krakowie
2014 - nagroda Centrum Grafiki i Badań Wizualnych na Triennale Grafiki w Belgradzie (Serbia)
2013 - nagroda Rektora I stopnia za wybitne osiągnięcia artystyczne i dydaktyczne
2012 - statuetka artNoble za najlepszą pracę dyplomową publicznych uczelni artystycznych w kraju, w kategorii sztuki wizualne
2011 - wyróżnienie w konkursie na najlepszą pracę dyplomową Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi
2010 - Grand Prix w konkursie im. Władysława Strzemińskiego „Sztuki Piękne" - nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
2009 -4 nagrody w XVI konkursie im. Władysława Strzemińskiego „Sztuki Piękne": nagroda Giuliano Santiniego, dyrektora Międzynarodowego Centrum Grafiki Warsztatowej w Urbino KAUS; nagroda Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi; nagroda Galerii Promocji Młodych Bałuckiego Ośrodka Kultury „Rondo" oraz nagroda Galerii „Pod Napięciem" Politechniki Łódzkiej

Instytut Sztuk Wizualnych UZ

Basia Bańda, dwie wystawy

Basia Bańda – od dziewięciu lat zatrudniona na Uniwersytecie Zielonogórskim, asystentka w pracowni malarstwa Instytutu Sztuk Wizualnych, jedna z najaktywniejszych współczesnych artystek polskich, obecnie przygotowuje obronę pracy doktorskiej na ASP w Katowicach. Trwają właśnie dwie wystawy prezentujące rozbudowane zestawy prac Basi Bańdy.

Pierwszy, tak obszerny pokaz jej prac zorganizowało Muzeum Junge Kunst działające we Frankfurcie nad Odrą. Jego tytuł to: *Aus Woge und Schnee* (*Z fali i śniegu*). Wystawa obejmuje kilkadziesiąt prac z różnych okresów twórczości z lat 2004-2017, malarstwo na płótnie, akwarele i obiekty. Zawiera obrazy i obiekty reprezentujące cztery zasadnicze etapy dotychczasowej twórczości Basi Bańdy i wyczerpująco prezentuje jej programowo indywidualistyczne podejście do sztuki.

Sztuka Bańdy jest ortodoksyjnie osobista, tak bardzo osobista, że u oglądającego ją widza powstaje czasami poczucie winy z powodu jej oglądania, albo poczucie zagrożenia wywołane świadomym przekraczaniem przez Bańdę granic norm przyjętych dla publicznej ekspresji. Bańda celowo przesuwa dalej granicę bliskości między sobą i widzem, którą ciągle na nowo, dla własnej wygody i spokoju, odbiorca odtwarza. Właśnie to zamierzone manipulowanie granicą przyzwoitości, przy jednoczesnym profesjonalizmie i mistrzostwie formy, sprawia, że obrazy Basi Bańdy działają i nie pozwalają nam mijać ich obojętnie. Cała jej dotychczasowa twórczość, mimo znacznego bogactwa motywów, posiada czytelną wewnętrzną strukturę, jest uporządkowana i niezwykle estetycznie spójna. Poszczególnym etapom towarzyszą adekwatne do opracowywanych tematów odkrycia formalne, które sprawiają, że nawet banalne z pozoru treści osiągają rangę doniosłego artystycznego przekazu. Z okazji tej pierwszej „małej retrospektywy" autorki, scharakteryzuję zasadnicze etapy jej oryginalnej twórczości.

Etap pierwszy to jakby kronika wypadków miłosnych, poszukiwanie tożsamości ze szczególnym naciskiem na tożsamość płci. Towarzyszy mu badanie intymnej relacji z własnym ciałem oraz relacji z ciałem mężczyzny. Obserwujemy tu ubrany w maskę infantylizmu, pełen zdarzeń banalnych i prostych, chwiejnych nastrojów, proces dojrzewania, proces wieloetapowej przemiany rybki w rybę, osóbki w osobę, Basiunci w Basię. Poszczególne kompozycje są jakby pomnikami chwil spędzonych z bliską osobą, zapisem trudno uchwytnych stanów psychicznych, emocjonalnych komplikacji i spiętrzeń. Ten etap tworzą następujące cykle prac:

2001/2002. Emblematy i znaki (m.in. cykle prac: *Jestem młoda-gaśnica, Miasta polskie*).

2003-2005. Obrazy narracyjne, obrazy opowieści i spowiedzi, bardzo rozbudowane stylistycznie i zróżnicowane. Operujące zawężoną gamą kolorystyczną, w której kluczowe role grają biel, czerwień oraz ich pochodne uzupełniane niekiedy "dziecięcym" błękitem (przykładowe tytuły prac to: T*rącam cię palcem, Goła sio ja piękna, Łóżko pod aniołami, Proszę o zmianę, Rzucona w gniazdo ptasie, My w krowie, Dzidziuś, Pojedźmy gdzieś rybko*).

2004-2006. Obrazy-kolaże z wstawkami z dzianin i gotowych materiałów tekstylnych oraz wyszywane. (*Mysza Mysza, Sio, Proszę o zdrowie, Sekret, Być jak Wenus, Narzeczeni, My w krowie, Na wieki, Co bym chciała dostać na Dzień Kobiet, Wylądował już kosmiczny wieprz*).

Etap drugi określiłbym jako gra z ciałem. Poza sprawdzaniem różnych scenariuszy dojrzewania mamy tu do czynienia z eksperymentem w ramach, którego autorka spontanicznie i bez poczucia winy testuje granice kulturowych modeli kobiecości i męskości. Zdecydowanie dokonuje eksploracji własnej cielesności, zmysłowości i seksualności czyniąc z nich temat główny swojej wypowiedzi oraz ewidentnie dowartościowuje je. Używając kojarzących się z tradycyjnie marginalizowaną w kulturze kobiecością, robótek na drutach i szydełku, haftu, koralików, gotowych zabawek z dzieciństwa i tworząc za ich pomocą rdzeń własnych wypowiedzi Bańda nie pozostawia widzowi wyboru. Akceptujący ten przekaz mogą się w nim bez przeszkód zanurzyć odkrywając przestrzeń pozbawioną granic jednak ci, którzy wierzą w pozytywną i porządkującą rolę wstydu i poczucia winy w relacjach z własnym ciałem, z pewnością natrafią na opór. Prace zasłaniane, to obrazy odbierane na dwóch zasadniczych poziomach; oglądane w fazie zasłoniętej są sekretami, uwodzą kolorystyką i prowokują do dotykania, jednak pozostają obyczajowo neutralne, natomiast odsłonięte ujawniają swą skrywaną agresywną perwersję, prowokują reakcje osobiste

BASIA BAŃDA, RYSZARD GRZYB, ZWIERZETA, WIDOK WYSTAWY

BASIA BAŃDA, RYSZARD GRZYB, ZWIERZETA, WIDOK WYSTAWY

i emocjonalne w publicznej scenerii wystawy. W tym etapie powstały następujące cykle:

2006/2007 — Obrazy dotykowe, obrazy do rozbierania i obnażania. W tych pracach dzianina wmontowana w obraz działa jak ubranie skrywające nagość. Aby zobaczyć obraz widz musi być aktywny, musi przezwyciężyć skrępowanie podglądającego, aktywnie wkroczyć w intymny obszar autorki i spotkać się z treścią zwykle wypieraną z publicznych manifestacji. (*Podglądam, Kłótnia, Pieścić, A ja, Mój goły, Przezwyciężyć, Nocny potwór, Robótki domowe*).

2006/2007 — Cykl akwarel pn. *Lekcje angielskiego*. W akwarelach tego cyklu spotykają się różne wątki występujące wcześniej i równolegle w obrazach. Oprócz wspomnianej już gry z ciałem jest tam też zapowiedź kolejnego etapu.

Etap trzeci (2006-2014) wiążę z wykrystalizowaniem się postaci człowieka-hybrydy. Autorka poszukując atrakcyjnych wizualnie znaków płci wielokrotnie kreowała formy reprezentujące istnienie pośrednie, tajemnicze i niejednoznaczne, tworzyła istoty zawieszone między byciem człowiekiem i zwierzęciem. Wyodrębniała fragmenty ich ciał, anatomiczne detale bądź narządy, nakazując im istnieć samodzielnie. (*Ugryzie w nogę, W lustrze, Całuśna, Bestia, Nur, Robótki domowe* – wszystkie z roku 2006). Zwierzę, reprezentujące instynktowny i bezpośredni sposób istnienia skonfrontowała z kulturowymi zachowaniami człowieka po to by odnaleźć zwierzę w sobie i w innych i aby połączyć oba te światy, powołała do istnienia hybrydę. Hybryda jest starym "boskim" wynalazkiem, reprezentuje magię istnienia, może więcej niż człowiek bo nie jest ograniczona jego ułomną, jednoznaczną kondycją. Hybryda, łącząc cechy pierwotne i wtórne, instynktowne i kulturowe, lepiej współbrzmi z otoczeniem, daje poczucie bezpieczeństwa i oparcie a przez dziwność posiada zdolność odstraszania złych mocy.

Etap czwarty obejmuje malarskie doświadczenia z ostatnich kilku lat i charakteryzuje się odchodzeniem Basi Bańdy od bezpośredniej narracyjności. W wymiarze stylistycznym jest to testowanie języka abstrakcji. Ten etap cechuje koncentracja na bezpośrednim działaniu podstawowych środków malarskiej wypowiedzi, na zjawiskowości barw i kształtów w ich fascynująco złożonych wzajemnych relacjach. Dzięki mistrzowskiemu opanowaniu malarskiej techniki, (własnej techniki), obrazy Basi Bańdy z tego czasu dotykają szczególnego wymiaru piękna, poza zwykłym obszarem dekoracyjności.

Drugi pokaz prac Basi Bańdy, to udział w wystawienniczym dialogu z Ryszardem Grzybem, malarzem wywodzącym się z tradycji warszawskiej Gruppy. Ten dialog zorganizowała prywatna, Wizytująca Galeria, z Warszawy. Tytuł pokazu: *Zwierzęta*. Pokaz obejmuje dwa rozpoznawalne okresy w twórczości Basi Bańdy i zawiera kilkanaście jej prac malarskich.

W tekście do katalogu wystawy, Stach Szabłowski pisze, Cyt: „Spotkanie Bańdy i Grzyba pełne jest zatem zwierzęcości, a nawet potworności, a także groteski; stworzeń przerysowanych, hybrydalnych, wyolbrzymionych, totemicznych, emblematycznych. Groteska jest nieodzowna, to przez nią wiedzie najkrótsza droga do dotknięcia nagiego życia, w całej jego biologicznej witalności, monstrualności, pięknie i grozie. … nie chodzi tu o zwierzęta. Te ostatnie reprezentują samą zasadę życia, które w pracach Basi Bańdy jest tajemnicze, niebezpieczne i fascynujące, a u Grzyba witalne i gwałtownie afirmowane. Prawdziwym bohaterem tej wystawy jest malarstwo – obrazy ożywione przez przedstawione na nich zwierzęta".

Obie wystawy, tak bardzo różne pod względem formuły, posiadają wspólną cechę. Przenika je atmosfera poważnie traktowanej twórczości. Obie są widocznym śladem bardzo już bogatego i różnorodnego dorobku Basi Bańdy oraz dowodem jej niesłabnącej energii twórczej i rzadko spotykanej aktywności na artystycznej scenie.

Ryszard Woźniak

Basia Bańda, Aus Woge und Schnee, Museum Junge Kunst we Frankfurcie (we współpracy z galerią BWA w Zielonej Górze), 11.05-2.07. 2017

Basia Bańda / Ryszard Grzyb, Zwierzęta, Wizytująca Galeria, Warszawa, 18.05-14.06.2017

BASIA BAŃDA, AUS WOGE UND SCHNEE, WIDOK WYSTAWY, FOT. AUTORKA

Lidia Głuchowska
Studenci i wykładowcy – polsko-niemiecki projekt Wydziału Artystycznego – Stanisław Kubicki i jego *Wieża Babel*

W maju i czerwcu br. Instytut Sztuk Wizualnych Wydziału Artystycznego realizował drugi z trzech modułów polsko-niemieckiego społecznego projektu naukowo-wystawienniczego ***„Nicht unsere Werke sind wichtig, sondern das Leben" / „Nie dzieła nasze są ważne lecz życie" – Stanisław Kubicki (1889–1942) i Hermann Stöhr (1898–1940)*** pod kierownictwem dr Lidii Głuchowskiej, we współpracy ze Städtepartnerschaft Stettin e.V. (Stowarzyszenie Partnerstwo Miast Berlin-Szczecin) w ratuszu Berlina-Kreuzbergu (pod przewodnictwem Ewy Marii Slaskiej).

O założeniach programowych i pierwszym etapie tego projektu honorującego artystyczną i antyfaszystowską działalność artysty i kuriera polskiego ruchu oporu, w 2016 roku obejmującego m.in. wystawę w Książnicy Pomorskiej w Szczecinie, pisaliśmy już w jednym z poprzednich numerów miesięcznika UZ.[1]

W ramach II etapu projektu do współpracy z kierowniczką projektu zaproszeni zostali jej studenci, Tri Minh Nguyen i Sinh Truong Nguyen, realizujący w Instytucie Sztuk Wizualnych indywidualny program nauczania w ramach polsko-wietnamskiej wymiany Erasmus, a także dr Patrycja Wilczek-Sterna wraz ze studentkami – Katarzyną Smugarzewską, Martą Olejnik.

Aktualny moduł projektu, wieńczącego wieloletnie naukowe i kuratorskie działania ogranizacyjne dr Lidii Głuchowskiej, otwierał wernisaż wystawy *Stanisław Kubicki (1889–1942) – „Nie dzieła nasze są ważne lecz życie"* w dniu 2.05.2017 oraz jej wykład objaśniający genezę i cel przedsięwzięcia.

Trzy tygodnie później wykładowcy i studenci Instytutu Sztuk Wizualnych realizowali w Berlinie intensywny kilkudniowy program naukowy, adresowany do międzynarodowej publiczności z Berlina obejmującej różne grupy wiekowe. Inicjował go otwarty wykład dr Lidii Głuchowskiej w Berlinische Galerie (21.05.2017), w języku niemieckim, poświęcony twórczości Margarete i Stanisława Kubickich z ekspresjonistycznej grupy Bunt na tle dorobku środkowoeuropejskiej awangardy działającej w Berlinie. Przygotowani przez nią uprzednio studenci asystujący przy jej prezentacji, udzielali zgromadzonym gościom wskazówek w języku polskim i angielskim. Przedmiotem wykładu były m.in. dzieła malarskie *Kościół na tle wschodzącego słońca* oraz *Ekstaza* (1919) Stanisława Kubickiego zaliczane przez znawców do najwcześniejszych dzieł sztuki abstrakcyjnej w Polsce.

Oba obrazy wystawione były na przełomie 1919 i 1920 roku w najsłynniejszej galerii awangardy, Der Sturm Herwartha Waldena (Ekstaza nadal ma na odwrocie galeryjną etykietę Kat. Nr. 60, Lagernr. 83) i sprzedane Fritzowi Karsenowi. Tytułowy motyw pierwszego z nich odnosi się do pierwszych ekspresjonistycznych przedstawień w dorobku poznańskiej grupy Bunt (1918–1922, co po niemiecku znaczy – pstry, jaskrawy – i podobnie jak polskie znaczenie nazwy grupy ma sens programowy). Powstały one w Chełmsku Śląskim (wówczas Schömbergu, w latach 1916/1917 w oparciu o realistyczne szkice poddawane stopniowej

1

2

3

syntezie i transformacji w ekspresjonistyczne linoryty o silnych kontrastach bieli i czerni. W 1917 r. w poznańskiej prasie określono je ironicznie, na zasadzie *nomen est omen* jako „trzy kubiki Kubickiego". Kulminacją tego etapu rozwoju twórczości artysty była jedna z najbardziej znanych grafik polskiego ekspresjonizmu – *Wieża Babel* (1917) – która w -projekcie Instytutu Sztuk Wizualnych odegrać miała szczególnie istotną rolę. O tym jednak za chwilę.

Prezentowane w Berlinische Galerie prace Kubickiego reprezentują już bardziej zaawansowaną fazę jego twórczego rozwoju. Wraz ze swoimi linorytniczymi odpowiednikami, wpisują się w cykl kompozycji stanowiących próbę wizualizacji stanów duchowych – muzyki, pokory, melancholii – i procesów naturalnych, np. kwitnienia. Wszystkie one zapowiadają prace Kubickiego, które najpewniej miał przed oczami dyrektor-założyciel Berlinische Galerie, Eberhardt Roters, pisząc:„Stanislaw Kubicki (...) maluje

1 UZ, 2017, nr 241 (3), s. 25-26.

w stylu dynamicznego kubo-ekspresjonizmu, który w połączeniu z pitagorejskimi figuracjami liczbowymi pozwala rozpoznać ich coraz bardziej wyraziste tło metafizyczne".

Kościół na tle wschodzącego słońca oraz *Ekstazę* Kubickiego dr Lidia Głuchowska w ramach swego wykładu omówiła w kontekście innych dzieł tego artysty znajdujących się w zbiorach Berlinische Galerie – muzeum sztuki współczesnej, architektury i designu, a mianowicie pasteli zatytułowanych *Kwitnienie III* (1928) i *Matka z martwym dzieckiem* (1926), zwracając uwagę na technologiczne i społeczne aspekty ich powstania.

4

Ponadto w centrum uwagi prelegentki znalazły się serie akwarelowe współzałożycielki poznańskiej ekspresjonistycznej grupy Bunt (1918–1922), Margarete Kubickiej(1895–1984). W ramach stałej ekspozycji w Berlinische Galerie tylko tej artystce poświęcono osobny gabinet, co świadczy o randze jej dokonań. Kubicka, utrzymująca jako nauczycielka plastyki czteroosobową rodzinę posługiwała się szybką techniką akwareli, by móc ponadto sprostać swym codziennym obowiązkom. Zgodnie z zasadą, że ograniczenie czyni mistrza, uzyskała jednak w tym zakresie znakomite rezultaty, o czym świadczy nie tylko jej wyróżnienie w ramach aktualnej ekspozycji w berlińskim muzeum sztuki współczesnej, lecz i to, z jaką uwagą liczni goście przyglądają się dwunastu pracom zainspirowanym powieścią Alfreda Döblina *Die drei Sprünge des Wang Luns* (Trzy kroki Wang Luna). Ta urzekająca transparencją i głębią barw luministyczno-funturystyczna seria, którą zamyka trzynasta praca, melancholijny kryptoautoportret artystki, wyraża jej konfrontację z mitem artysty i rewolucji, które inspirowały bodaj całe jej pokolenie. Jednocześnie jest to próba odnalezienia równowagi między dwoma wzorcami życia *vita activa* i *vita contemplativa*. Jest ona jednoznacznym dowodem twórczej suwerenności Kubickiej, która podobnie jak jej mąż wspierała wydawnicze i wystawiennicze inicjatywy polskiej awangardy w Niemczech.

Programowym dziełem radykalnej formacji polskiej awangardy była, wspomniana powyżej *Wieża Babel* Kubickiego. Ona też stała się hasłem wywoławczym drugiego dnia programu realizowanego w Berlinie (Rathaus Kreuzberg) przez studentów i wykładowców Instytutu Sztuk Wizualnych (22.05.2017). Złożyły się na niego: wykład dr Lidii Głuchowskiej pt. *Der Turmbau zu Babel Stanislaw Kubickis. Ikonografische Tradition und Transformation des Motivs in der Gegenwartskunst* (*Wieża Babel* Stanisława Kubickiego. Tradycja ikonograficzna i transformacje motywu w sztuce współczesnej) oraz warsztaty artystyczne prowadzone przez dr Patrycję Wilczek-Sternę pt. *Moja wieża Babel* (w tłum. Ewy Marii Slaskiej i Lidii Głuchowskiej). Także w tej części programu, adresowanego do dzieci ze szkoły specjalnej im. Marianne Cohn w Berlinie, wykładowczyniom asystowali ich studenci. Celem było tu przekazanie uczniom umiejętności wyrażania emocji za pomocą środków wizualnych w technice collage'u oraz uświadomienie im potrzeby międzynarodowego pojednania mimo różnic językowych. Pod transparentną folię z reprodukcją *Wieży Babel* wklejali oni m.in. swój autoportret i wycinki z międzynarodowej prasy, stając się symbolicznie uczestnikami procesu przebudowy świata postulowanego przez klasyczną awangardę. Zadowolenie dzieci i ich opiekunów z poświęconego im programu, potwierdzają ich uśmiechnięte twarze na pamiątkowej fotografii.

Po zakończeniu części oficjalnej studenci[2] i wykładowcy z Instytutu Sztuk Wizualnych oraz współorganizatorzy z Rathaus Kreuzberg zajęli się oprawą prac oraz montażem pokazu powarsztatowego. Prace w jednolitych ramach zawisły na oknach I piętra ratusza. Co interesujące, niektóre z dzieci tworząc swe prace wybrały nietypową perspektywę prezentacji tytułowego motywu, tak iż *Wieża Babel* stojąca na głowie bądź prezentowana w układzie horyzontalnym, symbolizowała świat w stanie chaosu, który należy „wyprostować". W ratuszu dzielnicy Kreuzberg dziecięce prace można było oglądać do 31.05.2017. Następnie zaprezentowane zostaną w Szkole Specjalnej im. Marianne Cohn w Berlinie, a potem w Polsce – w siedzibie Kuriera Szczecińskiego i w Zielonej Górze, gdzie pokazane zostaną m.in. na wystawie końcoworocznej Instytutu Sztuk Wizualnych.

Pierwsze oficjalne omówienie prezentacji prac powarsztatowych miało miejsce przy okazji finisażu wystawy *Stanisław Kubicki (1889-1942) – Hermann Stöhr (1898-1940)*, 24.05.2017. Zamykało ono wykład dr Lidii Głuchowskiej pt. *Rückkehr der Grafiken – von Posen nach Berlin und zurück. Schicksal der Werke der polnischen Expressionistengruppe BUNT 1917-2017* (Powrót grafik. Z Poznania do Berlina i z powrotem. Dzieje prac polskiej grupy ekspresjonistów BUNT 1917-2017), dotyczący donacji S. Karola Kubickiego, syna należących do grupy Bunt artystów – Margarete i Stanisława Kubickich – dla Muzeum Narodowego w Poznaniu i Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy w roku 2015.

2 W ramach wyjazdu do Berlinia studenci realizowali także przygotowany przez dr Lidię Głuchowską program z zakresu historii sztuki współczesnej (w Berlinische Galerie) i dawnej (Bode Museum) oraz historii i architektury miasta (m.in. Kreuzberg, Gendarmen Markt,. Unter den Linden, Potsdamer Platz, Kürfurstendamm), będący atrakcyjną alternatywą wobec tradycyjnych wykładów frontalnych.

5

6

Wykłady i warsztaty składające się na berliński projekt Instytutu Sztuk Wizualnych poprzedzone były prezentacjami internetowymi autorstwa dr Lidii Głuchowskiej w języku polskim, niemieckim i angielskim.[3] Prócz odnośników do najważniejszych publikacji źródłowych, będących fundamentem naukowym projektu[4], odwoływały się one także do reprintu tekstu Kubickiego *Budowa wieży* (1918), korespondującego ze słynną grafiką, w jej autorskim tłumaczeniu (2003). Ponadto Lidia Głuchowska opublikowała w internecie oryginalny tekst *Wieża Babel - Alfa i Omega*, dedykowany prof. Andrzejowi Bobrowskiemu w podziękowaniu za jego grafikę *TransformacjaM/S* (2015), stanowiącą logo wystawy donacyjnej *Bunt - Ekspresjonizm - Transgraniczna awangarda. Prace z berlińskiej kolekcji prof. St. Karola Kubickiego* (2015), zawierający refleksje autorki spisane z dystansu lat badań na temat genezy i wymowy *Wieży Babel* oraz jej inspirującej funkcji w dziejach sztuki najnowszej.

Studenci asystujący przy realizacji II modułu programu, którzy w ramach wyjazdu do Berlinia realizowali także przygotowany przez dr Lidię Głuchowską program z zakresu historii sztuki współczesnej (w Berlinische Galerie) i dawnej (Bode Museum) oraz historii i architektury miasta (m.in. Kreuzberg, Gendarmen Markt, Unter den Linden, Potsdamer Platz, Kürfurstendamm), będący atrakcyjną alternatywą wobec tradycyjnych wykładów frontalnych cały projekt wspominali m.in. w następujących słowach:

„As an Erasmus student from Vietnam, I am always ready for the unexpected, new experience. But the opportunity to come to Berlin, Germany made me excited by its route. After visiting Berlin and working there, I collected much information about the artist Stanisław Kubicki as well as his work The tower of Babel. Also an overview of the museum of contemporary art Berlinische Galerie under the guidance of Prof. Lidia Głuchowska was very inspiring. In addition, I also admire the wonderful artworks of bold influence from the indigenous religion with the eye in the Bode Museum instead of just pictures before. More over, I have a lot of impressions and experiences concerning the variety of Berlin architecture, cuisine, performing arts in Germany and friendly art of people, we have got to know there. Again, indeed I received so much from this trip. And this is a great opportunity as well as an enjoyable experience for me when I am an Erasmus student at the University of Zielona Gora.“ (Tri Minh Nguyen, Wietnam)

3 https://ewamaria2013texts.wordpress.com/2017/05/19/art-pieces-by-the-kubickis/
https://ewamaria2013texts.wordpress.com/2017/05/20/der--turmbau-zu-babel/
https://ewamaria2013texts.wordpress.com/2017/04/21/hermann-stohr-stanislaw-kubicki-1/
http://staedtepartner-stettin.org/language/de/hermann-stohr--und-stanislaw-kubicki/
http://staedtepartner-stettin.org/language/pl/stanislaw-kubicki-i-hermann-stohr/
http://staedtepartner-stettin.org/wp-content/uploads/2015/07/2016-Bericht-Compatibility-Mode.pdf
http://staedtepartner-stettin.org/language/de/hermann-stohr--und-stanislaw-kubicki/
http://staedtepartner-stettin.org/language/pl/stanislaw-kubicki-i-hermann-stohr/
http://staedtepartner-stettin.org/wp-content/uploads/2015/07/2016-Bericht-Compatibility-Mode.pdf
http://staedtepartner-stettin.org/language/pl/wernisaz-wystawy-hermann-stohr-i-stanislaw-kubicki/
http://staedtepartner-stettin.org/language/de/vernissage-hermann-stohr-und-stanislaw-kubicki/
https://ewamaria2013texts.wordpress.com/2017/05/02/wernisaz-vernissage-hermann-stohr-stanislaw-kubicki/
https://ewamaria2013texts.wordpress.com/2017/05/27/finissaz--finissage/

4 Lidia Głuchowska, *Avantgarde und Liebe. Margarete und Stanislaw Kubicki 1910-1945*, Berlin 2007; tejże, *Stanisław Kubicki - in transitu. Poeta tłumaczy sam siebie/ Ein Poet übersetzt sich selbst*, Wrocław 2015; tejże, *„Nicht unsere Werke sind wichtig, sondern das Leben”. Performative Manifestationen der Gruppen Bunt und Die Kommune*, Expressionismus: Der performative Expressionismus 2015/ 2, s. 15-36; tejże, *Bunt - Refleks - Ulotka - Ich 7 - performatywna, ekstrerytorialna i międzygeneracyjna „międzynarodówka ducha”? = Bunt - Refleks [Reflex] - Ulotka [The Flyer] - Ich 7 [The 7 of Them] - the Performative, Extreritorial and Intergenerational „International of the Spirit”?*, w: *Der Flyer*, red: Maciej Kurak, Poznań: Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej, Uniwersytet Artystyczny, Fundacja Rarytas, 2016, s. 16-37/ 107-116.

FOTOGRAFIE:

1___WERNISAŻ WYSTAWY *STANISŁAW KUBICKI (1889–1942) – HERMANN STÖHR (1898–1940)*, RATHAUS KREUZBERG 2.05.2017, FOT. WOJTEK DROZDEK
2___KIEROWNIK PROJEKTU DR LIDIA GŁUCHOWSKA PODCZAS WYKŁADU NA WERNISAŻU WYSTAWY *STANISŁAW KUBICKI (1889–1942) – HERMANN STÖHR (1898–1940)*, RATHAUS KREUZBERG 2.05.2017, FOT. KRYSTYNA KOZIEWICZ
3___WYKŁAD DR LIDII GŁUCHOWSKIEJ, BERLIN, RATHAUS KREUZBERG, 22.05.2017, FOT. TRI MINH NGUYEN
4___DR LIDIA GŁUCHOWSKA ZE STUDENTAMI PRZED OBRAZAMI STANISŁAWA KUBICKIEGO W BERLINISCHE GALERIE, 21.05.2017, FOT. PATRYCJA WILCZEK-STERNA
5___DR LIDIA GŁUCHOWSKA I STUDENCI ISW WA UZ, PRZED OBRAZAMI MARGARETE KUBICKIEJ W BERLINISCHE GALERIE, 21.05.2017, FOT. TRI MINH NGUYEN
6___WARSZTATY ARTYSTYCZNE POD KIER. DR PATRYCJI WILCZEK-STERNA, RATHAUS KREUZBERG, 22.05.2017, FOT. LIDIA GŁUCHOWSKA
7___UCZESTNICY WARSZTATÓW ARTYSTYCZNYCH MOJA WIEŻA BABEL, RATHAUS KREUZBERG, 22.05.2017, FOT. URSZULA HENKE

7

„Projekt ten był pod każdym zględem wyjątkowy, a zarazem niezwykle spójny. (...) Punktem wyjścia wszelkich przeprowadzonych działań była twórczość artystyczna ekspresjonisty Stanisława Kubickiego, który związany był zarówno z Polską, jak i z Niemcami. Był on autorem między innymi linorytu *Wieża Babel*. Wyobraźmy sobie nastepującą sytuację: cztery Polki, każda znająca inne języki poza ojczystym, dwóch Wietnamczyków przebywajacych w Polsce w ramach programu Erasmus, warsztaty plastyczne z młodzieżą niepełnosprawną, wśród której każdy poza językiem niemieckim zna przynajmniej jeden inny. A wszystko to dzieje się w Berlinie – mieście, w którym na ulicach pobrzmiewają języki całego świata. (...) *Wieża Babel* w tym przypadku okazała się nie wróżyć niczego złego. (...) Początkowo mieliśmy trudność z porozumiewaniem, jednak szybko okazało się, że łącząc z sobą różne znane nam języki, dopełniając wszystko gestykulacją, można dotrzeć do siebie nawzajem." (Marta Olejnik, ISW).

Projekt *Stanisław Kubicki – Hermann Stöhr* Instytut Sztuk Wizualnych będzie kontynuował do końca roku 2018. Jego celem jest wytyczenie w Berlinie i Szczecinie placów – miejsc pamięci dla obu bohaterów wystawy.

Za pomoc w realizacji II modułu przedsięwzięcia dziękujemy uprzejmie – za współpracę kuratorską dr Janinie Wallis i mgr Małgorzacie Sawickiej z Biblioteki Sztuki – oraz – za pomoc w realizacji wyjazdu studentów – Prorektorowi ds. Studenckich, prof. dr. hab. Wojciechowi Strzyżewskiemu oraz Kołu Naukowemu Pracownia Wolnego Wyboru, Działowi Współpracy z Zagranicą UZ i Dziekanatowi Wydziału Artystycznego.

PWW

11 maja 2017 r. w Galerii PWW przy ulicy Ogrodowej 52A w Zielonej Górze odbył się wernisaż wystawy „Uczestnicy". Była to poplenerowa wystawa warsztatów poświęconych technice polaroidowej, poprowadzonych przez Marcina Trzpiota i Jarosława Dulębę. Warsztaty odbyły się we wsi Nowina w Kotlinie Kłodzkiej w kwietniu 2017 r. Uczestnikami pleneru byli studenci Uniwersytetu Zielonogórskiego związani z działaniami Zakładu Animacji Kultury i Andragogiki. Dla większości uczestników było to pierwsze spotkanie z fotografią natychmiastową. Na wystawę składały się najciekawsze prace wybrane przez prowadzącego warsztaty i zarazem kuratora wystawy, Jarosława Dulębę.

Pierwszego czerwca z kolei otworzyliśmy wystawę pt. *ZBIÓR*, której autorami byli studenci Pracowni Rysunku i Intermediów Instytutu Sztuk Wizualnych UZ, prowadzonej przez dr hab. Alicję Lewicką-Szczegółę, prof. UZ.

Pani profesor tak pisze o wystawie i prowadzonej przez siebie pracowni:

„Krótko…

Pracownia powstała w 2002 roku. Jest jedną z trzech Pracowni Rysunku i Intermediów prowadzonych w Instytucie Sztuk Wizualnych UZ. Tworzą ją studenci wszystkich kierunków. Od II roku studiów licencjackich podlega ona

PRACA Z WYSTAWY „UCZESTNICY", FOT. JAREK JESCHKE

wyborowi studenta. System oparty na wyborze pracowni artystycznych stanowi poznawczą wartość kształcenia artystycznego w ISW. Polega on na konfrontacji i przepływie doświadczeń, idei i metod. Prace pokazane na wystawie *ZBIÓR* są realizacjami studentów inspirowanych progra-

1

Wystawa „Zbiór" Galeria PWW,
1-14 czerwca 2017 r.

FOTOGRAFIE:

1 DOROTA WNĘK, *KALENDARZ* / OBIEKT, TECHNIKA WŁASNA
2 MARTA RAJEWSKA, *M_3RHEO_2* / OBIEKT, TECHNIKA WŁASNA
3 LIWIA LITECKA, *ROZMOWA* / OBIEKT: SZKŁO, METAL, TECHNIKA WŁASNA
4 ALEKSANDRA MALISZEWSKA, JOANNA FUCZKO, *A KTO?* / PERFORMANCE, ZAPIS CYFROWY, 13'5''
5 BLANKA CHLEBOWSKA-SANIUK, *ZAPOMNIANE* / TECHNIKA WŁASNA, PAPIER

FOT. MAREK LALKO

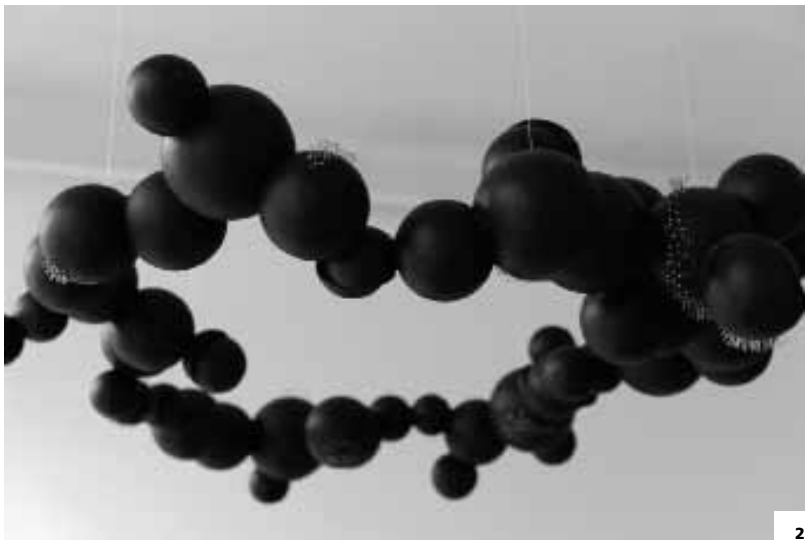

2

4

3

5

mem Pracowni w roku akademickim 2016/2017. Wspierają go tzw. „tematy semestralne", ale działania studentów mogą wyjść poza ich zakres – student może zaproponować własną ścieżkę twórczych prób. Obok tradycyjnego kształcenia w zakresie rysunku, prace te stanowią krok w stronę myślenia kreacyjnego, włączającego stosowanie różnorodnych mediów. Wystawa *ZBIÓR* jest – w swoim podstawowym znaczeniu – kolekcją wybranych przez kuratorkę prac. Jest też, co wydaje się istotne – zbiorem wizualnych przedstawień autorskich koncepcji i poszukiwań. Pokazuje aktualne kierunki działań Pracowni."

ALS

AUTORZY: Blanka Chlebowska-Saniuk, Anna Jelak-Bogusz, Aneta Kliszczak, Nina Korczowska, Agnieszka Kujawa-Bartosik, Alicja Lewicka-Szczegóła, Zbigniew Liberski, Liwia Litecka, Aleksandra Maliszewska, Wiktoria Popławska, Krzysztof Popławski, Marta Rajewska, Grażyna Rymaszewska, Ewelina Soból, Dorota Wnęk.